



ועד האיגוד

הندון : חזרה למוסדות החינוך – המלצות האיגוד לרפואת ילדים

לרופאיה הילדים שלום רב,

בימים אלה חוזרים הילדים למוסדות החינוך : כבר השבוע לבתי הספר, בהדרגה, ובעתיד הקרוב גם לגני הילדים והפעוטונים. החזרה מעוררת חששות – הן מובנות לנוכח התחלואה בגין הקורונה שעדיין קיימת והשבחת מוסדות החינוך לשבועות ארוכים – בקרב ההורם, הוצאות החינוכי, חלק מהילדים, והאם – גם בקרבנו, רפואיים, שבריאות הילדים היא בראש מעינוינו. ייאמר מייד : החזרה ההדרגתית והמבוקרת ללימודים מוצדקת, שכן בהמשך השבתת הלימודים עולה הנזק על התועלת !

הרוב המכريع של הילדים באזוריים שאינם מוקדי התפרצויות אשר למדו במוסדות החינוך לפני התפרצויות הקורונה יכולים לחזור ללימודים ללא אישור פרטני רפואי, ומומלץ שיישו זאת, תוך הקפדה על כללי הרוחק הפיזי וההתנהגות האישית. לגבי ילדים עם מחלות כרוניות, האיגוד לרפואת ילדים קיים תייעזויות עם האיגודים בהתחנויות העל בילדים (ריאות ילדים, נירולוגיה ילדים, אונקולוגיה ילדים, זיהומיות ילדים, ריאומטולוגיה ילדים ועוד), וגיבש את המלצות להן. יודגש כי המלצות נכתבו בהתאם למידע כיום, ויכולות לשנתנות בעתיד. הן כלליות ואינן באות להחליף את הנחיות משרד הבריאות או את שיקול הדעת הפרטני, הлокח בחשבון גם את תחושות ההורים, ניסיונים בעבר וצורך התא המשפחתי.

• **ילדים עם מחלות כרוניות: המלצה כללית**

ככל מומלץ לילדים עם מחלות כרוניות ימשיכו בטיפולים הנדרשים, כולל תרופות מדכאות חיסון, טיפולים ביולוגיים וטיפול קרינתי, ללא הפחתת מינון בתקופת הקורונה, אלא אם קיימת המלצה של הרופא המטפל. בילדים אלה ובנסיבותיהם נדרש הקפדה מיוחדת על כללי ההיגיינה האישית והרוחק החברתי והימנעות מגע עם חולים במהלך דרכי הנשימה דמוית שפעת או מחלת חום אחרת.

• **מחלות דרכי הנשימה**

UPIי הנותונים כיום בוגע לילדים שחלו ב- COVID19, מחלות כרוניות של דרכי הנשימה לא היו גורם סיכון משמעותי לתחלואה קשה. لكن אסתמה יציבה, גם זו המטופלת בסטרואידים באינלהציה, אינה מונעת חזרה ללימודים. לגבי ילדים עם מחלות נשימתיות כרוניות (כגון CF) המלצות בירידה ניכרת בתפקודי הריאות, או עם אסתמה קשה הנדרשת לטיפול סיסטמי בסטרואידים או בטיפולים ביולוגיים – המידע הקיים כיום אינו מספיק על מנת לקבוע שאינם בסיכון יתר ומומלץ לדוחות בשלב זה את חזרתם למוסדות החינוך.

• **מחלות נירולוגיות, נירו-מוסקולריות או מוסקולריות**

ככל ניתן להזכיר ילדים עם מחלות אלו למוסדות חינוך אם מצבם יציב. יחד עם זאת יש להימנע מלהחזיר ילדים הולכים במחלות אלו למוסדות החינוך בשלב זה אם יש להם פגיעה בתפקודי הריאות או בתפקוד הלב.

• מחלות אונקולוגיות

ילדים המקבלים תרופות כימותרפיות או טיפולים מדכאי חיסון, כולל ילדים שקיבלו טיפול בקרינה בבית החולים, מצוים קרוב לוודאי בסיכון יתר למחלה חמורה ומומלץ להימנע בשלב זה מחזרה למוסדות החינוך. ילדים אשר סיימו טיפולים לפני שנה ומעלה אינם מוגדרים כמדוכאים חיסוניים ויכולים לשוב ללימודים.

• מחלות ריאומטולוגיות

אין נתונים על כך שלילדים עם מחלות ריאומטיות, כולל אלה המטופלים בתרופות ביולוגיות, מצוים בסיכון מוגבר לתחלה חריפה בגין הקורונה. لكن מרביתם המכريع של ילדים החולים במחלות אלו יכולים לחזור ללימודים. מומלץ לשקל להשווות את חזרתם ללימודים של ילדים המטופלים בסטרואידים במינון מוגבר או המקבלים שילוב של תרופות מדכאות חיסון או שמחלתם פעילה.

• ליקויים במערכת החיסון

אין עדות לכך שלילדים עם חסר חיסוני מולד נמצאים בסיכון מוגבר לתחלה קשה בكورونا. יחד עם זאת, לא מן הנמנע שחלק מהילדים אלה, בפרט אלה הסובלים ממחלת ריאה קרונית, מצויים בקבוצת חיסון. מדובר במחלה נדירה יחסית. لكن מומלץ להתייעץ עם הרופא המטפל, ועפ"י כך לדחות את החזרה ללימודים בעת הצורך, תוך שיקול דעת פרטני.

• מושתלי איברים (solid organ transplant)

לרוב יכולים לחזור ללימודים, כתלות בזמן שהחל ממועד ההשתלה (לרוב משנה לאחר ההשתלה) והטיפול מדכא החיסון שנית.

• מושתלי מה עצם

מומלץ לדחות את החזרה ללימודים של ילדים מושתלי מה עצם שעדיין מטופלים בטיפול מדכא חיסון או הולוקים המחלת השתל נגד המאכسن (Graft versus host disease).

• מחלות דלקתיות של דרכי העיכול

ילדים עם מחלות דלקתיות של דרכי העיכול בהפגה, כולל אלה המטופלים בתכשירים ביולוגיים, יכולים לחזור ללימודים.

• סוכרת, השמנה ומחלות מטבוליות

אין עדות לכך שסוכרת מחמירה את הסיכון לתחלה בكورونا, וכך ילדים עם סוכרת יכולים לחזור ללימודים. אין נתונים לגבי תחלה בكورونا בילדים עם עודף משקל או השמנת יתר; מומלץ לעכב בשלב זה יציאה ללימודים של ילדים הסובלים מהשמנת יתר עם פגיעה בתפקודי הריאה. מחלות מטבוליות הין נדירות ושוונות זו מזו, ומומלץ להתייעץ עם הרופא המומחה המטפל בילד.

• מחלות לב וכלי דם

אין מידע ספציפי לגבי ילדים. מרבית הילדים עם מחלות אלו יכולים לחזור ללימודים. קיימת אפשרות להימנע בשלב זה מחזרה ללימודים בנוכחות אי ספיקת לב משמעותית.

• אחאים ובני בית של ילדים עם גורמי סיון, כולל של ילדים עם מחלות אונקולוגיות

אין מניעה ליציאה למוסדות החינוך של אחיהם, אחיות ובני בית של ילדים עם גורמי סיון, כמוובן תוך הקפדה יתרה על היגיינה אישית, כולל רחיצת ידיים בסבון והחלפת בגדים עם החזרה מהלימודים.